

Egységes tüdőgyógyászati hálózat

Az egészségügyi miniszter — a kormánytól kapott felhatalmazás alapján — rendeletet adott ki arról, hogy a tbc elleni küzdelemben bevált intézményhálózat a továbbiakban fokozatosan vegye át egyes nemspecifikus idült tüdőbetegségek ellátását is. A tbc elleni küzdelemben elért jelentős eredmények folytán szabadabbá váló kapacitás ugyanis lehetőséget ad erre.

Első lépésként a tüdő és a mellhártya daganatos megbetegedései kerültek a tbc-gondozók, illetőleg gyógyintézetek feladatkörébe. Második lépcsőként az üreges és gyulladásos elváltozással járó krónikus tüdő, illetve mellhártya megbetegedések gyógyítását veszi át a tüdőgyógyászati szakhálózat. Későbbi időben — a tbc-helyzet további javulásától függően — kerülhet sor harmadik lépcsőként további betegcsoportok, mint az allergiás tüdőbeteg, az idült hörgő-, illetve légcsőgyulladásban szenvedők, a tüdőtárgulások betegek bevonására.

A bővülő feladatkörnek megfelelően az intézmények elnevezése is megváltozik. A hálózatot irányító országos Korányi Tbc Intézet új neve Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézet. Az eddigi tbc-gondozók ezután mint tüdőgondozó intézetek, a tbc gyógyintézetek, illetőleg osztályok pedig mint tüdőgyógyintézetek és tüdőosztályok működnek.

A tbc elleni küzdelem természetesen továbbra is fő feladat marad. (MTI)

Késik a határárkelőhely fejlesztése Délkelet- és Nyugat-Európa „kapujában”, Röszkén

A szeged-röszkéi határárkelő-allomás évek óta szűk. Felkészültségével nem felel meg annak a követelménynek, amelyet pedig megkíván ez a délkeletre és Nyugat-Európa nyíló „kapu”. Annak idején csak egy oldalon bonyolódó ki- és bejövő forgalomra rendezkedtek be egy kisebb épületben.

A személy- és áruforgalom mind erőteljesebb növekedésének hatására ugyan felállítottak ideiglenes, pavilonjellegű épületeket a vám- és pénzügyőrségnek, az IBUSZ-nak és az Idegenforgalmi Hivatal kirendeltségének, a növény- és állategészségügyi szolgálatnak. A toldozás-foltozás nyilvánvalóan csak szükségszerű és nem végleges megoldás.

A főépület kétoldali megnyitásával ugyan átmenetileg valamivel gyorsult a röszkéi határárkelő átértesítőképessége.

A forgalom azonban nőtön nő.

Az utóbbi években átlagosan napi 40 ezerre tehető a ki- és belépők száma. Hazánkban ez a határárkelő a legnagyobb forgalmú. Éves viszonylatban eléri, sőt meghaladja a 2 milliót. S ez a forgalom most már állandósul, sőt tovább növekszik. A szűkös viszonyokon csak új főépület építésével lehet segíteni.

Ahogy ezt a jugoszláv oldalon is tették korábban. A Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága — más szervekkel együtt — ezért is döntött egy korszerű új épület építése mellett, amely minden tekintetben megfelel majd az útlelvizsgálat és vámkezelés európai szintű igényeinek kielégítésére. Az egyemeletes épület terveit már elkészítették. Ha az új főépület megépül, akkor három-három sávon bonyolítják le a ki- és beáramló utasforgalmat, s külön úton fut majd a teherforgalom.

A mintegy 15 millió forintos beruházás kivitelezé-

sére a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat kapott megbízást. Az előzetes tervek szerint

már most hozzá kellene kezdeni az építkezéshez. Az építési hatóság 1970-ben szeretné avatni az új épületet, a kivitelező viszont erre nem tud vállalkozni munkaerőhiány miatt, csak akkor, ha a gondján segít az építkező.

Sípos Mihály, a Csongrád megyei Építőipari Vállalat igazgatója arról tájékoztott, hogy a munkaerőre, illetve kapacitás biztosítására vonatkozó szerződéssel vállalták el eddig ezt a megbízást. A szerződést hetekkel ezelőtt elküldték az építetőknek aláírás végett, de azt

még nem kapták vissza. Ha az építetők biztosítja a

kivitelezőnek a megállapodásuk szerinti munkaerőt, akkor még az idén hozzákezdene az építkezéshez. Ha nem, akkor arra csak jövőre kerülhet sor, s ilyenformán az előre remélhető befejezési határidőből kicsúsznak és csak 1971-ben lehet avatni a röszkéi határárkelőben az új épületet.

E létesítmény fontosságát nem győzzük eléggé hangsúlyozni. Nem szegedi és Csongrád megyei, hanem

országos érdek kötődik a röszkéi határárkelő mielőbbi korszerűsítéséhez.

Véleményünk szerint az építetőknek és a kivitelezőnek úgy kell megegyezniük egymással, hogy e fontos létesítmény építésének megkezdését minél előbbre tegyék.

L. F.

Nem űrhajósok

Nem kozmonauták, hanem speciális védőruhába öltözött kőművesek láthatók a képen, akik acéolvastó kemence falzatának javítására vállalkoznak 160—180 C-fokos hőségben. Az azbesztből készült védőöltözet külső felületét alumíniumpigment borítja, mely a hősugarak nagy részét visszaveri, távol tartja. A sisakba különleges védőszemüveget építettek, melynek anyaga a szemre káros sugarakat elnyeli.

Pedig élhetne...

A felelőtlenség áldozatai a mezőgazdaságban

Mezőgazdasági termelői-vezetői és biztonságtéchnikai megbízottai részvételével rendezték meg tegnap Szegeden, a megyei tanács székházának nagytermében az első Csongrád megyei mezőgazdasági munkavédelmi konferenciát.

Dr. Paczúk Istvánnak, a megyei tanács vb elnöke helyettesének megnyitó szavai drámai alaphangot adtak a konferenciának. Megyénkben 1435 baleset történt a mezőgazdasági dolgozók körében 1968-ban, ebből 4 halálos volt. Fájdalmas az a statisztika, mert legtöbbször javakorbeli emberek váltak munkaképzetlenné, nyomorékká. A vizsgálatok bebizonyították, hogy a balesetek szinte mindenütt a biztonsági rendelkezések be nem tartásából eredtek, vagy gondatlanság következményei voltak. Végeredményben tehát elkerülhetők lennének a mezőgazdasági balesetek.

A konferencia első előadója dr. Nechay Olivér MÉM főosztályvezető-helyettes, az üzemi növényvédelem feladatai kapcsán elmondotta, hogy speciális követelmények fűződnek a vegyszeres növényvédelemhez. Összehasonlítással említette, hogy amíg az állategészségügyet 3000 állatorvos szolgálja, addig a növényvédelemnek

csak 600 szakképzett embere, „növényvédő orvosa” van. A szakemberképzés lehetőségeiről, az ideiglenesen újra életre hívott levelező oktatásról és arról a törekvéseiről szövegezte, hogy minden növényvédő brigádban legyen legalább egy szakember.

Dr. Bordás Sándor kandidátus, az OMI főorvosa előadásában megállapította, hogy a kémiai növényvédelem hasznos ugyan, a növényi kártevő elpusztításánál nélkülözhetetlen, de az egészségre ártalmas és terhelő hatásával az egészségügyi problémák is szaporodnak. A növényi védjűk a vegyszerekkel, de a környező világot — levegőt, talajt, közreműködő embert — is szennyezzük vele. Nem elegendő, ha csupán munkavédelmi problémaként kezeljük ezt a kérdést. Biológiai, az egész élővilágot érintő egészségügyi kérdések is.

Szemléletes, gyakorlati példákban bővelkedő előadása olyan mindennap hasznosítható tanácsokat is adott, amelyek területünkön a vegetatív időszak kezdetén már figyelembe vehetők. Felsorolta például az erős méreggel történő permetezés előkészületi munkáit és óvórendszabályait. Többször hangsúlyozta a vegyszeres

növényvédelmet végeztető üzemek és a környezeti orvos állandó kapcsolatának szükségességét, még a részművelést válláló tsz-tagok kioktatását is, a munkavédelmi várakozási idő szigorú megtartását, a munkakörök pontos meghatározását. Szomorú példának végén gyakran hallhattuk: ez az ember még most is élhetne, ha mindenki megtette volna kötelességét.

Az Agrártudományi Egyetem docense, dr. Beregszászi Attila is a mindennapi balesetekről beszélt. Az iparban több a veszélyforrás, mégis a mezőgazdaságban adódnak gyakrabban balesetek. Bírálattal szövegezte a mezőgazdasági gépek konstrukciós hibáiról, és a gépeken dolgozók felelősségéről.

Dr. Korom Mihály, a Csongrád megyei MEDOSZ titkára hatékonyabb intézkedéseket sürgetett és széles körű társadalmi összefogást indítványozott. Statisztikai adatokból kiindulva beszélt a balesetek előidézésének körülményeiről.

A hozzászólók egy-egy nagyüzem mindennapi gyakorlatából kiindulva mondták el tapasztalataikat, és sok megfontolandó tanáccsal szolgáltak néhány biztonságtéchnikai intézkedés megtételére.

H. D.

A tehetség legjava

Ha valaki kiemelkedő teljesítményekre képes — akár a tudományos, művészeti tevékenységben, akár a gyakorlati munkában —, azt mondjuk rá, tehetséges. Olyan ember, aki sokat tehet, újat is hozhat, alkothat egy bizonyos területen. Megvan hozzá az alapja — adottsága, képessége, rátermettsége —, hogy sikerrel érjen el a választott szakmában, hivatásban.

Ha... A tehetségről való meditatáláshoz nagyon hozzájárult ez a „ha”. Mert a legkitűnőbb adottságok sem érnek elegendő, ahol nincs meg a kellő szorgalom a kibontáshoz. A legizmosabb tehetség is elcsúszhat, ernyedteté válik, állandó edzés, folyamatos erőpróbák, sarkalló akarat hiányában. Másrészt a legjobb adottságok beéréséhez is szükségesek bizonyos alapvető feltételek, környezeti inspirációk, biztatások. Az is tény, hogy az általános- vagy középiskolát végzők jórésze bizony nincs tisztában saját képességeivel, legalábbis nem eléggé. Ma már szakmák ezrei hívogatnak, nem könnyű válogatni, dönteni, annál kevésbé, hisz nemcsak művész- vagy tudós-tehetségek vannak, akik kezdettől célirányosan igyekeznek. Sok az olyan fiatal, aki különböző területeken is dolgozhat, például egy sor technikai hozzáértést igénylő munkában. Nagyon fontos, hogy ők ne olyan helyre kerüljenek, ahol csak szűrkén végigdolgoztatják a köznapokat, hanem olyan pályára, ahol képességük kifényesedik, alkotóképük hatványozódik. Igazán kedvűre való munkában az átlagon felüli, a többlet is kicsiholdik az emberből. A régi mondás, miszerint „a tehetség kitör és eget kér” valójában csak így igazolódik, ha mindezek a belső-külső tényezők kedvezően hatnak.

Nem egyszerű dolog tehát a tehetség kamatoztatása. De annál szükségesebb. Az egyének, a szűkebb közösségek, s végső soron egész társadalmunknak egybevágó érdeke, hogy ki-ki a rátermettségének leginkább megfelelő helyre kerüljön. Hogy tehetsége legjavát adhassa, hogy a reményteljesen induló emberek, a sokra hivatott, a „nagykapacitású” fiatalok ne kallódjanak el, hanem be is váltsák a reményt.

Keresni, méghozzá tervszerűen keresni, s megtalálni a tehetségeket, helyükre állítani, megfelelően irányítani — tettekre sürgető feladat. Azoknak a tehetséges munkásoknak az életútja is erre biztat, akik az elmúlt évtizedekben a képesség kivirágzásának szép példáját mutatták. Sokan vannak ilyenek, s közérdek, hogy a továbbiakban számuk és talentumuk értéke is egyre nőjön.

Egyik időszerű teendőnk tehát a már felbukkant, már munkálkodó tehetséges emberek erkölcsi és anyagi támogatása. A „menedzselés” szót is ide-kockáztatnám; akiben fantáziát látnak a vezetők, azokra merjenek többet építeni, készítsék elő, szervezzék a képesség kibontakozását, adjanak meg ehhez minden segítséget. Ez olyan befektetés, ami egészen minimális kockázattal jár ugyan, viszont nagy-nagy nyereséggel kecsegtet. Idős, kipróbált szakmunkások nem egyszer végigcsinálják a maguk segítő szerepét, csak úgy, emberségből. Nagyon helyes dolog, hogy a versenygyőztes ipari tanulók oktatóit meg is jutalmazták a tevékenységükért. Mindezen túl azonban sokkal szervezettebbé kell tenni üzemeinkben a tehetségekkel való foglalkozást.

Másfelől, igen sok múlik a következetesebb, nagyobb arányú tehetségtutatóra. A képességvizsgálat intézményes, széleskörű alkalmazására lenne szükség ennek érdekében. Korszerű vizsgálatokkal az egyéni adottságok jól kimutathatók, az sem kétséges, hogy az ilyen elemzések megbízhatók, a családi „csillagjósolásokon” vagy személynél való vágyálmokon túl pozitív alapot jelentenek. Voltaképpen tehát megvan a lehetőség a tudományos tehetségtutatóra. Azt tartják, mindenki tarsolyában hordja a marsallbotot, vagyis sokra, a legtöbbre viheti. Igen ám, de ki — hol? Nos, ha egyszer tudományosan is megállapítható, hozzá kell most már fogni ennek módszeres felderítéséhez.

A tanácsok, ipari, munkaügyi szervek, a vállalatok, az ifjúsági szövetség s más társadalmi szervezetek együttes, jól összehangolt szakmaismertető tevékenysége elengedhetetlen feltétele annak, hogy fejlődjön a pályaválasztási tanácsadó-eligazító munka. A tehetségeknek, a jövő ígéreteinak felkutatása azonban ma már ennél is többet kíván. Néhány országos tudományos intézet erre a többre legfeljebb példát, utat mutathat. Lehet viszont követni a példát, lehetne Szegednek is, ha a pályaválasztási tanács mellé valamiféle képességvizsgáló, tehetségtutató testületet is állítanának. Pszichológusokból, pedagógusokból, orvosokból, olyan tekintélyekből, akik alapotottan megmondanák, ki miben lehet — „marsall”.

Annál fontosabb ez, mert a reform során az élet legkülönbözőbb területein sok, minél több ilyen győzni tudó tehetségre van szükségünk.

Simai Mihály

Eredményes vizgazdálkodás

Majdhogy három esztendővel ezelőtt itt, az Alsó-tiszavidéken alapították meg az országban elsőnek a területi választmányt, ugyanis ezen a tájon megteremtődtek már a szükséges adottságok, lehetőségek. A kezdeti időszakban sok kis apró vizgazdálkodási társulat működött, később több örszevezonás történt és egyre eredményesebb vizgazdálkodásról adhatnak számot. Az elmúlt esztendőben az előirányzott termelési költségek mintegy 47 millió forintot tettek ki, s a vizgazdálkodási társulatok jóval túlteljesítették, 52 millió 276 ezer forintot.

A társulatok életében a területi választmány életre hívása hasznosnak bizonyult. Erről tanácskoztak tegnap Szegeden, az Alsó-

tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság kultúrtermében a „vízi emberek”. Meghallgatták a választmány elnökségének beszámolóját, s megtárgyalták, megvitatták az új alapszabálytervezetet is.

Ez az új vízügyi szervezeti forma beváltotta a reményeket. Az elkövetkezendő időben azonban még jobb eredményekre képes. Nemcsak a beruházásokra, hanem az egyes művek, berendezések karbantartására, üzemeltetésére is nagyobb gondot kell fordítani. Ez magába foglalja a mezőgazdasági termelés fejlődését, ugyanakkor a városok és falvak jobb ivóvíz ellátását is.

PENTEK,
1969. MÁRCIUS 23.

Influenza- helyzet

A legújabb adatok szerint nem következett be változás az influenza-helyzetben. Továbbra is Budapest az egyedüli erősebben érintett része az országnak, vidékről csak néhány kisebb göcot jelentenek.

A budapesti mentők influenzával továbbra is körülbelül napi száz beteget számlálnak. Az iskolagyerekek közül csütörtökön 8 százalék volt a hiányzók száma.